

ВИСНОВОК

До протоколу № 166
від 12 лютого 2025 року

до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів України
щодо стимулювання трудової міграції та усунення дискримінації
у сфері трудових правовідносин»
(реєстр. № 12326 від 16.12.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 12 лютого 2025 року (протокол № 166) попередньо розглянув у межах предмету відання проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання трудової міграції та усунення дискримінації у сфері трудових правовідносин» (реєстр. № 12326 від 16.12.2024), поданий народним депутатом України О. Дануцою і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнародних відносин визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці визначено, що метою законопроекту є створення умов для:

- залучення додаткового людського капіталу для відновлення країни після воєнних руйнувань;

- створення умов для залучення іноземних інвестицій, необхідних для відбудови інфраструктури та економіки;

- посилення заходів безпеки для протидії можливим ризикам, пов'язаним із незаконною міграцією та злочинними елементами.

Для досягнення поставленої мети законопроектом передбачається скасування необхідності отримання дозволу на застосування праці іноземців, а також запровадження довгострокових віз, що видаються іноземцям, які мають намір прибути в Україну з метою працевлаштування.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України зауважує наступне.

1. Законопроект у концептуальному плані є досить вразливим, зокрема, щодо скасування необхідності отримання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства.

2. Частина положень законопроекту потребують юридичної визначеності.

3. Зазначені в пояснювальній записці аргументи, що «в умовах відновлення після війни критично важливим є залучення іноземних спеціалістів, інвесторів і підприємців. Це дозволить швидше запустити економічні процеси, забезпечити відновлення зруйнованої інфраструктури, створення нових робочих місць і розвиток ключових галузей економіки» не підтверджують головну ідею законопроекту про скасування дозволу на застосування праці іноземців.

4. Реалізація акта може призвести до зменшення надходжень до Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття, які надходять від сплати за видачу або продовження дії дозволів на застосування праці іноземців та осіб без громадянства, що, у свою чергу, може позначитися на рівні соціального забезпечення застрахованих осіб у разі настання страхового випадку (висновок Міністерства економіки підтверджує вплив на показники бюджету).

5. Законопроект вимагає техніко-юридичного доопрацювання.

Міністерство освіти і науки України повідомляє, що в межах компетенції не має пропозицій і зауважень до тексту законопроекту.

Міністерство соціальної політики України повідомляє про відсутність зауважень до законопроекту.

Адміністрація Державної прикордонної служби України не підтримує запропоновану редакцію законопроекту з огляду на таке:

- окрім ризику для безпекової ситуації в Україні, запропоновані законопроектом зміни не виключатимуть корупційної складової, а попри це ще й сприятимуть поширенню нелегальної трудової міграції та нерегульованому залученню іноземної робочої сили, а отже і зменшенню можливості працевлаштування українських громадян чи взагалі погіршенню існуючих умов їх праці;

- недоцільність запровадження в умовах війни будь-яких законодавчих спрощень у порядках надання дозволів та правовому статусі для іноземців, та й зокрема громадян держави-агресора чи інших держав, які підтримують збройну агресію проти України.

Державна міграційна служба України не підтримує законопроект, оскільки запропоновані актом положення суперечать взятим Україною зобов'язанням щодо гармонізації українського законодавства з законодавством Європейського Союзу.

Служба безпеки України вважає, що прийняття законопроекту є недоцільним, оскільки його прийняття стане підґрунтям для активізації каналів нелегальної міграції, зруйнує існуючий механізм контролю за перебуванням і працевлаштуванням іноземців та осіб без громадянства на території України, а також створить умови для інституту працевлаштування як каналу незаконної легалізації без реального створення трудових відносин і, як наслідок, становитиме загрозу національній безпеці України.

Міністерство економіки України не підтримує законопроект та зауважує, що скасування дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства призведе до порушення взятих Україною міжнародних зобов'язань у сфері працевлаштування іноземних трудових мігрантів; створюватиме сприятливі умови для функціонування міжнародних злочинних організацій із торгівлі людьми та використання України як транзитної території для перенаправлення нерегулярних мігрантів до країн Європейського Союзу.

Міністерство фінансів України у межах компетенції не підтримує законопроект та зазначає, що його реалізація може потребувати додаткових бюджетних коштів на створення, модернізацію та обслуговування нових інформаційних систем і процедур для обробки віз, дозволів на імміграцію та працевлаштування, а також на розширення штатів і технічне забезпечення правоохоронних та міграційних органів у зв'язку зі зростанням кількості іноземних працівників в Україні.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу зазначає про наявність положень, які стосуються міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції та права Європейського Союзу.

На засіданні підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти від 3 лютого 2025 року було розглянуто у межах предмету відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання трудової міграції та усунення дискримінації у сфері трудових правовідносин» (реєстр. № 12326 від 16.12.2024), поданий народним депутатом України О. Дануцою, надані до нього експертні висновки і прийнято рішення рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

Заслухавши та обговоривши інформацію голови підкомітету з питань професійно-технічної та фахової передвищої освіти О. Коваль, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 3 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання трудової міграції та усунення дискримінації у сфері трудових правовідносин» (реєстр. № 12326 від 16.12.2024), поданий народним депутатом України О. Дануцою, за результатами його розгляду в першому читанні повернути суб'єкту права законодавчої ініціативи на доопрацювання.

2. Направити цей Висновок до Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин, визначеному головним з підготовки даного законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК